

MIROSLAW PŁONKA, Institute of History and Archival Studies
Pedagogical University in Krakow
<https://orcid.org/0000-0002-3806-1146>
mirekplonka@interia.pl

IN SUO PATROCINIO – LANDOWNERS IN DĄBRÓWKA AND OSTAŁÓWKA IN THE 17TH CENTURY

ABSTRACT: Dąbrówka and Ostałówka founded in the 14th century were once two private villages, the latter is now the hamlet of the former. Until today, both have not been discussed in literature, and their owners were for instance land judge of Zator and vice-voivode Piotr Strzała from Krakow, valet of Mikołaj Zebrzydowski – Hieronim Strzała, subprefect of Żywiec Stanisław Biegański, Krakow town councillor Jakub Reynekier or master of the pantry (*stolnik*) of Podolia Michał Wilkoński. Apart from a brief overview of the villages and their inhabitants in the 17th century, the author introduced the noble families who were the landowners of the local estates. The text is supplemented with a source edition of the foundation of the cows by Jan and Barbara née Strzała Paszkowski family. The document is a testimony to the severe plague of 1663 and the relationship of the Dąbrówka and Ostałówka owners with the local rural community and parish in Stryków.

KEYWORDS: Dąbrówka, Stryków, the Strzała family, the Paszkowski family, the Wilkoński family.

Dąbrówka and Ostałówka (*vel* Ostałowa, now the hamlet of Dąbrówka) were located in around 1333, since it was then that Duke Jan I Scholastyk bestowed upon his courtier Żegota a forest on the Skawa River, located within a mile of Zembrzyce. The Duke designated there an area of 100 Franconian *lans* (old units of field measurement, J.S-W.) and freed the local settlers from any obligations for 20 years.¹ Both villages were private properties from the very existence, first situated within the borders of the Oświęcim Duchy,

---

¹ F. Lenczowski, *Osadnictwo w regionie Mucharza i Lanckorony w XIV-XVIII wieku*, „Wierchy”, Vol. 38 (1968), p. 197; J. Rajman, *Pogranicze śląsko-małopolskie w średniowieczu*, Kraków 1998, pp. 63-66; G. Studnicki, *Barwałd. Zarys dziejów*, Wadowice 1994, p. 35.

later the Duchy of Zator.² Until today, Dąbrówka has not received a wider scholarly study of its history.³ Information from the municipal records of Oświęcim and Krakow as well as Zator land registers (the National Archives in Krakow), the Central Archives of Historical Records in Warsaw, the Archives of the Metropolitan Curia in Krakow, the Archives of the Bernardine Province in Krakow or the Parish Archives in Stryżów have filled in many missing information about the owners of Dąbrówka and Ostałówka. The family of Strzała from Sosnowice ruled the neighbouring villages of Marcówka, Dąbrówka, Brańkówka, Ostałówka and Zagórze since at least the mid-16th century.⁴ Subsequently, the manor estate in Dąbrówka and Ostałówka was in the hands of the Paszkowski family, who owned it from around 1620 to 1675. In the years 1675-1692 these villages were owned by Krakow burgher – Doctor of Medicine Jakub Reynekier. Afterwards, the Dąbrówka and Ostałówka estates returned to the representative of the nobility from the Duchy of Zator – Michał Wilkoński, coats of arms Odrowąż.

The aim of this article is to bring the figures of the 17th century owners to light, paying attention to their descent, wealth, offices or positions held and achievements for the Dąbrówka community or local parish communities, possibly the monastic ones.

At the very beginning it appears to be necessary to characterise both villages in the 17th century. In the 1570s-1590s they were recorded in

---

² It was not until 1767 that both villages were separated from each other, with the result that Ostałówka once belonged to the parish of Mucharz and at other times to the parish of Stryżów. See: ANKr. (The National Archives in Krakow), Krakow Municipal Registers (henceforth: KGK), *Relationes 1767*, ref. 29/5/0/2/872, pp. 3481-3492.

³ See: F. Sikora, *Dąbrówka*, [in:] *Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu*, part I, f. 1, by Z. Leszczyńska-Skrętowa, F. Sikora, Wrocław 1980, p. 522; F. Lenczowski, *O kościołach i parafiach w Stryżowie i Zakrzowie*, NP, vol. 45 (1976), pp. 191-233; A. Rejman, A. Nowakowski, *Szkoła w Dąbrówce na tle dziejów miejscowości (1911-2020)*. *Przyczynek do historii gminy Stryżów*, Rzeszów 2022.

⁴ See: The Central Archives of Historical Records in Warsaw (henceforth: AGAD), The Crown Treasure Archives (henceforth: ASK), *Rejestr poborowy woj. krakowskiego 1576*, ref. 1/7/0/3/114, k. 175; ASK, *Rejestr poborowy woj. krakowskiego 1581*, ref. 1/7/0/3/121, k. 304; ASK, *Rejestr poborowy powiatu śląskiego 1589*, ref. 1/7/0/3/128, k. 34v; ANKr., Zator Land Registers (henceforth: KZZ), *Inscriptiones (inducta) 1565-1575*, ref. 29/2/0/2/5, pp. 756-757; cf. *Soudní knihy osvětimské a zátorské z r. 1440-1562*, by R. Raucher, Praga 1931, p. 291.

the conscript registry most often together with Zagórze. They regulated tax on 5 peasants' *lans*, 3 homesteaders with no land, a bailiff without cattle and on the mill.⁵ In 1609, Hieronim Strzała regulated a fief tax on 3 peasants' *lans* in Dąbrówka and in part of Ostałówka, which remained under his authority.⁶ In 1629, the last tax was paid from peasants' *lans*.⁷ Similarly, in 1699, 3 Polish zlotys were paid as a fief tax on 3 peasants' *lans* in Dąbrówka.⁸ It is as well worth pointing out that no information has been provided on the homesteaders from Dąbrówka or Ostałówka, etc. In 1662, the poll tax from Dąbrówka was paid by 10 representatives of menials and 104 subjects of Jan Paszkowski.⁹ This was the last such high number of Dąbrówka's residents before the plague of 1663. In 1674, the poll money was collected from 49 inhabitants of Dąbrówka and Ostałówka.¹⁰ The third installment of the poll tax was paid in 1676 in Dąbrówka by 37 people, with the owner, subprefect and "a servant girl".¹¹ In 1684, there were altogether 28 "smokes" (read: houses, J.S.-W.; the same number as in nearby Stroń), from which 14 Polish zlotys of tax was paid from each. Within the boundaries of the whole parish in Stryżów, tax was charged from 158 residential buildings.¹² In 1699, residents of Dąbrówka paid smoke tax from 19 buildings and this was the only rise in the number of buildings from the entire parish.¹³ Apart from the land, peasants, who formed the community of

⁵ AGAD, ASK, *Rejestr poborowy woj. krakowskiego 1581*, ref.1/7/0/3/121, k. 303-304; AGAD, ASK, *Rekognicjarz poborowy powiatu oświęcimskiego*, ref. 1/7/0/6/47, k. 31-32v.

⁶ AGAD, ASK, *Rekognicjarz poborowy powiatu śląskiego 1609*, ref. 1/7/0/6/48, k. 23v.

⁷ The University Library in Toruń, *Rejestry podatkowe powiatu śląskiego (księstw oświęcimskiego i zatorskiego) z lat 1629, 1684, 1690 i 1699*, ref. Mss. 261/IV, k. 24, 26-26v, 29v, 31.

⁸ *Ibidem*, k. 1v, 5, 6v, 10v, 11, 13.

⁹ AGAD, ASK, *Rejestry pogłównego generalnego woj. krakowskiego i poznańskiego 1662-1676*, ref. 1/7/0/3/68, pp. 1065, 1076, 1084-1085, 1089.

¹⁰ See: ANKr., The Municipal Records of Oświęcim (henceforth: KGO), *Relationes (copiae) XVI-XVIII wiek*, ref. 29/6/0/1/42, pp. 1587-1590, 1903-1907, 2207-2210.

¹¹ The National Museum in Krakow. The Princes Czartoryski Library, The Łoyka Collection, *Skarb*, vol. 1: *Rejestr pogłównego prowincyi małopolskiej 1676*, ref. 1099 IV Ms, pp. 122, 124, 126-127.

¹² The University Library in Toruń, *Rejestry podatkowe powiatu śląskiego (księstw oświęcimskiego i zatorskiego) z lat 1629, 1684, 1690 i 1699*, ref. Ms. 261/IV, k. 18, 20-20v, 21v,

¹³ *Ibidem*, k. 15v-17.

Dąbrówka's subjects, made a living from agriculture and animal husbandry. In 1690, 43 cows were bred in Dąbrówka and Ostałówka, hence more than in Zakrzów, Stroń and Leśnica, however, fewer than in Marcówka (76) or Stryszów (190).¹⁴

The Strzała Family

At the end of the 1580s there were two landowners in Dąbrówka and Ostałówka. The first one was Hieronim (Jarosz) Strzała (b. c. 1555, †1620), the second one – his uncle – was land judge of Zator and vice-voivode of Krakow Piotr Strzała (d. between 1608 and 1609).¹⁵ Both took over the estates in Dąbrówka and Ostałówka after Jerzy Strzała.¹⁶ The father of Hieronim Strzała – also Hieronim (†1556)¹⁷ – together with his brothers: Jerzy, Melchior (†1571) and Piotr were the owners of nearby villages, also supporters of infidel doctrines. We can assume that also the son initially shared the confession of his father and uncles.¹⁸

¹⁴ *Ibidem*, k. 33-34.

¹⁵ AGAD, ASK, *Rejestr poborowy powiatu śląskiego 1589*, ref. 1/7/0/3/128, k. 34v., ANKr., KZZ, *Decreta 1586-1593*, ref. 29/2/0/4/18, p. 523; KZZ, *Decreta 1601-1603*, ref. 29/2/0/4/21, pp. 469-471; KZZ, *Decreta 1604-1606*, ref. 29/2/0/4/22, pp. 1293-1296; AGAD, ASK, *Rekognicjarz poborowy powiatu śląskiego 1609*, ref. 1/7/0/6/48, k. 23v; cf. I. Kaniewska, *Strzała Hieronim*, [in:] *Polski Słownik Biograficzny*, vol. 44, Warszawa-Kraków 2007, pp. 553-554; *eadem*, *Strzała Piotr*, [in:] *ibidem*, pp. 555-558; see also: *Posłowie ziemscy koronni 1493-1600*, ed. I. Kaniewska, Warszawa 2013, p. 258.

¹⁶ See: ANKr., KZZ, *Decreta 1601-1603*, ref. 29/2/0/4/21, pp. 603-604. Cf. e.g. AGAD, ASK, *Rekognicjarz województwa krakowskiego 1564-1565*, ref. 1/7/0/6/6, p. 365.

¹⁷ See: ANKr., KGO, *Decreta iudicii (inducta) 1614-1620*, ref. 29/6/0/2/43, pp. 165-168.

¹⁸ See: W. Urban, *Chłopi wobec reformacji w Małopolsce w drugiej połowie XVI wieku*, Kraków 1959, pp. 76, 96, 152; Cf. e.g. A. Marzec, *Marcówka*, [in:] *Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu*, part IV, f. 1, by W. Bukowski, J. Laberschek, Z. Leszczyńska-Skrętowa, A. Marzec, M. Wilamowski, M. Wolski, M. Zdanek, archaeological cooperation S. Kołodziejski, ed. W. Bukowski, Kraków 2006, pp. 122-123; T. Graff, B. Wołyniec, E. E. Wróbel, *Mikołaj Zebrzydowski (1553-1620). Szkieł biograficzny*, Kraków 2020, pp. 117-118, 133; *Mikołaj Zebrzydowski (1553-1620), palatinus et capitaneus Cracoviensis, fundator et defensor Ecclesiae: w czterechsetną rocznicę śmierci*, ed. A. K. Sitnik, Kraków 2021; I. Kaniewska, *Strzała Hieronim*, [in:] *Polski Słownik Biograficzny*, vol. 44, Warszawa-Kraków 2006-2007, pp. 553-554.

As a young man, Hieronim junior was trained “in other countries in the craft of chivalry”, and later from c. 1570 was a courtier (valet) of an ardent Catholic Mikołaj Zebrzydowski.¹⁹ Thanks to the patronage of the magnate from Zebrzydowice, Hieronim became a guardian of the Wawel Hill (from 1587), and then vice-regent of the Krakow starost and Krakow town judge (from 1590).²⁰ Melchior (Majcher) Strzała, Hieronim’s uncle, was a courtier and starost of Tyszowce. In his will, he ordered his relative to redeem his hometown – Sosnowice, pledged to the Gierałtowski family. In 1574, Hieronim Strzała, together with Piotr Strzała, redeemed the legacy of Melchior Strzała in the Krakow municipal court.²¹ At the same time, Hieronim inherited part of his uncle’s movable property and was henceforth mentioned as the heir of Sosnowice.²²

In the first years of the 17th century Piotr and Hieronim Strzała clarified the village boundary with Stryszów, which belonged to Adam and Mikołaj Suski and Jan Lgocki.²³ In 1608, Hieronim himself paid the missing wiederkauf rent for the years 1594-1597 for the altar of the Blessed Virgin Mary in Zator.²⁴ In the same year, a dispute was noted down between Piotr Strzała and Anna, widow of Mikołaj Palczowski, owner of Łękawica. Palczowska, who was sued in the land court, cut down the trees located at the Skawa River. These were 50 birches and 3 firs.²⁵ In 1609, it was recorded in the conscript registry that Brańkówka, Zagórze and part of Ostalówka belonged to Piotr Strzała. The other part of Ostalówka and Dąbrówka were under

¹⁹ *Herbarz polski Kaspra Niesieckiego*, edition and publication: J. Bobrowicz, vol. 8, Lipsk 1841, p. 544.

²⁰ Already in 1570 Hieronim leased to his mother – Elżbieta of the Taszycki family – part of his estate in Dąbrówka for three years, see: I. Kanięwska, *Strzała Hieronim (ok. 1555-1620)*, pp. 553-554.

²¹ See: I. Kanięwska, *Strzała Melchior*, [in:] *Polski Słownik Biograficzny*, vol. 44, Warszawa-Kraków 2006-2007, pp. 554-555.

²² The will and post-mortem inventory of Melchior Strzała of 17 April 1571 has been preserved, see: ANKr., KZZ, *Inscriptiones (inducta) 1577-1585*, ref. 29/2/0/2/6, pp. 36-38; The Krakow Municipal Records (henceforth: KGK), *Inscriptiones, relationes, decreta officii 1571*, ref. 29/5/0/1/103, pp. 1049-1053; cf. M. Lubczyński, *Szesnastowieczne testamenty szlachty krakowskiej*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, vol. 63 (2015), f. 4, pp. 614, 620.

²³ *Ibidem*, pp. 603-605.

²⁴ The records note Hieronim (only once) as “tenant” of the Dąbrówka estate, which was probably a mistake, ANKr., KZZ, *Decreta 1608-1610*, ref. 29/2/0/4/23, pp. 290-291.

²⁵ ANKr., KZZ, *Decreta 1608-1610*, ref. 29/2/0/4/23, pp. 495, 664-665.

the rule of Hieronim Strzała, who paid taxes from three peasants' *lans* belonging to him.²⁶

After the Reformation incident, Hieronim Strzała returned to the Roman Catholic community – became the Knight of Holy Sepulchre and made a pilgrimage to the Holy Land on behalf of Mikołaj Zebrzydowski, from which he brought two plaster models of the Jerusalem chapels for the magnate.²⁷

Hieronim got married to a daughter of Krakow deputy judge – a representative of the Dembiński family, whose name is unknown, of Rawicz coats of arms, daughter of Jakub Dembiński.²⁸ After her death, in 1603, he got married to Otylia Jadwiga of the Szembek family.²⁹ After Hieronim's death, Otylia Jadwiga was a "life-long lady" in the manor in Dąbrówka, erected most probably during the life of Hieronim. After her husband's death she became impoverished and indebted. By way of illustration, in 1631, she paid her debt of 300 zlotys to Jadwiga Radocina, burgher from Nowy Zebrzydów.³⁰ She is also noted in 1654 as a godmother of Zygmunt, son of a burgher from Nowy Zebrzydów – Krystian Fogelowicz and Anna of Siekaczów.³¹

The Paszkowski Family

Barbara,³² who was married to Jan from Brzezcie Paszkowskie, son of Mikołaj, was most probably daughter of Hieronim Strzała.³³ After

²⁶ AGAD, ASK, *Rekognicjarz poborowy powiatu śląskiego 1609*, ref. 1/7/0/6/48, k. 23v.

²⁷ The Archives of the Bernardine Province (henceforth: APB), ref. IV-a-1, *Historia Calvariae...*, p. 21. See: H. E. W y c z a w s k i, *Kalwaria Zebrzydowska. Historia klasztoru bernardynów i kalwaryjskich drózek*, ed. 2, Kalwaria Zebrzydowska 2006, p. 430; M. P ł o n k a, *Dwór w Dąbrówce – przykład zabytku ocalonego wskutek budowy sztucznego zbiornika wodnego*, „Małopolska”, vol. 21 (2019), pp. 213-235.

²⁸ *Herbarz polski Kaspra Niesieckiego*, edition and publication by J. B o b r o w i c z, vol. 8, Lipsk 1841, p. 544.

²⁹ Otylia Jadwiga was a daughter of Bartłomiej Szembek and Łucja of the Pączek family, see: *ibidem*.

³⁰ ANKr., *Księga radziecko-lawnicza miasta Kalwarii Zebrzydowskiej 1630-1811*, ref. 29/32/0/13/23, pp. 26-28, 49.

³¹ *Księga metrykalna kościoła pw. św. Michała Archanioła w Zebrzydowicach z lat 1628-1776*, by D. K u p i s z, Warszawa 2021, No. 1367.

³² This is merely an assumption, since little is known about the offspring of Hieronim or Piotr Strzała, see: I. Kaniewska, *Strzała Hieronim*, [in:] *Polski Słownik Biograficzny*, vol. 44, Warszawa-Kraków 2007, p. 553; *eadem*, *Strzała Piotr*, [in:] *ibidem*, pp. 557-558.

the Reformation incident, members of the Paszkowski family were considered devout believers.³⁴ It is worth noting that a relative of Jan Paszkowski – Stanisław offered the Bernardines from Kalwaria the miraculous image of the Virgin Mary.³⁵ Stanisław Paszkowski “furnished his manor [in Kopytówka] and his God-fearing wife in the true manner of God”.³⁶ All the inhabitants of the house – with kids and menials – gathered every day in the early morning and after dawn in one of the rooms.³⁷ In 1641, manor house in Kopytówka became a witness of an unusual event – bloody tears of the Marian shrine, which was later moved to the Bernardine monastery near the Żar mountain.³⁸ A similar practice of telling morning and evening prayers in the Dąbrówka manor was confirmed by the devout legate of Jan and Barbara Paszkowski of 13 February 1664.³⁹ They founded then a permanent source of funding of the masses saving not only his souls, but also their menials who fell victim to the severe plague of the pestilence in 1633.⁴⁰ In the act, there is a noticeable bond between the

---

³³ S. U r u s k i, *Rodzina. Herbarz szlachty polskiej*, vol. 12, Warszawa 1916, pp. 235-236; cf. *Herbarz Polski Kaspra Niesieckiego*, vol. 7, Lipsk 1841, pp. 256-259; I. S z y m a ń s k a, *Podlaski fragment historii rodu Paszkowskich herbu Zadora*, „Juchnowieckie Szepty o Historii”, 3 (2018), pp. 47-57; J. A n t o s, *Parafia Paszkówka. Materiały do historii parafii i wspomnienia*, Kraków 2021, pp. 26-38; A. W y b r a n o w s k i, *Ongi w dworach i dworach szlacheckich*, Warszawa 1901, p. 110.

³⁴ During the Counter-Reformation, the Paszkowski family were engaged in the activities of the local devotional fraternities and were considered to be their generous founders. H. E. W y c z a w s k i, *Kalwaria Zebrzydowska...*, p. 160; T. G r a f f, *Najstarsze Bractwo Różańcowe w Wadowicach 1616-1822*, Kraków 2020, p. 88. See also: J. P i e l a s, *Rejestr pospolitego ruszenia księstw oświęcimskiego i zatorskiego z 18 października 1621 roku*, „Res Historica”, 42 (2016), p. 363.

³⁵ APB, *Historia Calvariae...*, ref. IV-a-1, pp. 1a-3a; E. W y c z a w s k i, *Kalwaria Zebrzydowska...*, p. 154.

³⁶ See: *ibidem*, pp. 154-155; cf. „Dzwonek III Zakonu S. O. N. Franciszka Serafickiego”, Vol. 3, No. 2 (August 1887), pp. 55-57.

³⁷ See: „Dzwonek III Zakonu S. O. N. Franciszka Serafickiego”, Vol. 3, No. 2 (August 1887), p. 55; H. E. W y c z a w s k i, *Kalwaria Zebrzydowska...*, pp. 154-155.

³⁸ H. E. W y c z a w s k i, *Kalwaria Zebrzydowska...*, p. 156.

³⁹ AGAD, ASK, *Rejestry pogłównego generalnego woj. krakowskiego i poznańskiego 1662-1676*, ref. 1/7/0/3/68, pp. 1065, 1132.

⁴⁰ The Parish Archives in Stryszów (henceforth: APS), *Liber documentorum copiatorum Ecclesiae Stryszoviensis*, ref. II.2.3, pp. 53-54; The Archives of the Metropolitan Curia in Krakow (henceforth: AKMK), ref. APA 300, no card numbers.

exhibitors and their children and servants, characterising above all the nuclear families.⁴¹

Based on the above foundation of 1664, Jan and Barbara née Strzała Paszkowski donated to the church in Stryszów a rent of 8 cows, bred by specific manor peasants-servants. The Dąbrówka and Ostałówka residents were allowed to use their milk, but they were obliged to maintain them and pay the Stryszów parish priest Fr. Jan Chryzostom Górski a yearly rent of 1 zloty and 6 groschen per cow (a total of 9 zloty 18 groschen) on St Martin's Day, "in honour and glory of God in the Holy Trinity, for the decoration of the Church of our Nicholas Patron Saint and all the Dąbrówka saints".⁴² The founders also justified this in the following manner, "that there cannot be anything more needed and useful than saving Souls of the Dead with Holy Sacrifices".⁴³ Through the efforts of the God-fearing owners of the landed estate, four masses were to be celebrated for the dead during the plague for six zlotys from the rent from the cows. These masses were to be celebrated by the priests in Stryszów "for all ember days on Friday, if with procession the better, Hymn *Dies irae, dies illa*, Psalms *Miserere mei Deus* and *Salve Regina* sang". The churchwarden, organist and boys from the parish school were to serve at the ceremonies for 1 zloty and 15 groschen. The whole expressive record by the Paszkowskis was crowned with a request to subsequent parish priests in Stryszów and words of trust in Mary the Virgin and St Nicholas, testifying their deep cult. "We beseech Thee, O Most Holy Parent of God, to come to Thy Most Gracious Son, for the forgiveness of our sins and the attainment of His Holy Kingdom. May S. Nicholas our Patron Saint give us. Amen."⁴⁴

Pestilence of 1663 decimated the inhabitants of the parish in Stryszów. Bishop Mikołaj Oborski, while visiting the Stryszów parish, reported

⁴¹ A. L a s z u k, *Szlachta w województwie krakowskim w świetle rejestrów pogłównego z 1662 roku*, „Przegląd Historyczny”, vol. 79 (1988), Nos. 3, 425-456.

⁴² Fr. Jan Chryzostom Górski was a parish priest in Stryszów from 1630s to 1674, see: APS, *Liber omnium parochorum, administratorum, cooperatum parochiae Stryszow*, ref. II.4.9, pp. 3-4; M. K u t r z e b a, *Spojrzenie na materialne i niematerialne przejawy duchowości w życiu codziennym ludności wsi okolic Błażowej na przestrzeni wieków*, [in:] *Małe miasta: duchowość kanoniczna*, ed. M. Z e m ł o, Białystok 2020, pp. 437-438.

⁴³ APS, *Liber documentorum copiatorum Ecclesiae Stryszoviensis*, p. 53-54.

⁴⁴ APS, *Liber documentorum copiatorum Ecclesiae Stryszoviensis*, pp. 53-54.

that 936 faithful received Easter communion. This was, however, inaccurate information. This epidemic severe for the local people can be confirmed by data from the visitation in 1670.⁴⁵ Only 500 faithful received the sacrament of confession and Easter communion, hence every second parishioner survived.⁴⁶ The scale of this plague of 1663 can be illustrated by the decrease in the number of people or the amount of the poll tax, which in 1662 equalled 121 zlotys 15 groschen, while in 1674 51 zlotys and 15 groschen.⁴⁷ Already in February 1664, the Paszkowski family recognised a difficult financial situation of the Stryszów parish, especially the problem of the lack of money needed to maintain the temple, which was then about 200 years old. Apart from the mass endowment for the deceased founders and their plague-stricken subjects, a legacy was set aside from the donated rent for the repairs to the temple.⁴⁸ As a result, they obliged every Stryszów churchwarden, starting with Stanisław Smągło to take 3 zlotys and 18 groschen from the rent from the cows and buy shingles, nails and other materials to repair the temple. The founders ordered to intervene when “winds would move roofs, or blow them *in parte*, to repair the roofs destroyed by the wind with shingles, so that this House of the Lord does not become damaged within the church walls because of a bad roof”.⁴⁹

The Paszkowskis also requested that “(...) this church of St Nicholas was covered in roof, this House of the Lord did not fall by oversight, but remained in its place for a long time to come and did not suffer ruin and defect, which we often see, when the House of

---

⁴⁵ AKMK, *Visitatio quindecim decanatum, nempe: Skavinensis, Zathoriensis, Novi Montis, Skalensis, Wrocimoviensis, Adreoviensis, Kijensis, Paczanoviensis, Oswiecimensis, Żywiecensis, Witoviensis, Skoliensis, Opatovecensis, Wielicensis et Plesnensis a Peril. et R.D. Nicolao Oborski, episcopo Laodicensis, suffraganeo, archidiacono, vicario in spiritualibus generali Cracoviensi in annis 1663-1665 expedita*, ref. AV 8, k. 26.

⁴⁶ AKMK, *Visitatio externa decanatus Zatoriensis a. D. 1670 in mense Aprili*, ref. AV Cap 50, k. 10; cf. *Actus visitationis externae ecclesiarum decanatus Zatoriensis expeditae mense Augusto a. D. 1679 per. R. D. Andream Pęgowski, archidiaconum Cracoviensem*, ref. AV Cap 54, k. 7.

⁴⁷ AGAD, ASK, *Rejestry pogłównego generalnego woj. krakowskiego i poznańskiego 1662-1676*, ref. 1/7/0/3/68, pp. 1065, 1132.

⁴⁸ APS, *Liber documentorum copiatorum Ecclesiae Stryszoviensis*, p. 54.

⁴⁹ *Ibidem*.

Lord has no roof, it can fall to its foundation, can be ruined.”⁵⁰ From then on, the Stryzów churchwarden was to be responsible for the good state of preservation of the church roof. Despite difficult times, the fund ensured that the most urgent works were carried out and that further – more serious – damage was prevented.⁵¹

The foundation of Jan and Barbara Paszkowski existed for a very long time, since subsequent owners of Dąbrówka and Ostałówka cared that their subjects paid rent to the parish priest of Stryzów. Father Prof. Franciszek Kolendowicz, when taking over the parish in 1773, noticed that an old ox, two cows and three heifers belonged to the animals bred in the parish buildings in Stryzów.⁵² The situation of the “church” cows bred by peasants looked somewhat better, whose number did not change from the time of the foundation. As a result of the shortage of “inventory” animals and a deteriorating situation of the parish, Fr. Aleksander Harbaszowski took eight cows back from peasants in Dąbrówka and bred them at the parish. His successor Fr. Wojciech Harbuciński found these cows in the stable, however, the court of nobles ordered to put them up for auction as the noble foundation of the Paszkowski family. In this way, already in the first years of the 19th century, there were only poultry and pigs in the parish farmyard.⁵³ Despite difficulties, the Paszkowski foundation for the maintenance of the church and masses for the dead parishioners was supported by Józef Kalasanty and Julian Gorczyński, since in the years 1845-1861 an annual income was again recorded for the church from the cows from the Dąbrówka inhabitants in the amount of c. 9 gulden.⁵⁴

⁵⁰ *Ibidem*, pp. 53-54.

⁵¹ *Ibidem*.

⁵² See: APS, *Opisanie parafii w Stryzowie ks. F. Kolendowicza*, pp. 5-10, 31-33, 36-39; *Tabela fundacji i obligacji*, 27 October 1783, APS, *Varia I. Sprawy finansowo-gospodarcze (1773-1945)*, k. 11.

⁵³ APS, *Liber functionum spiritualium penes ecclesiam Stryzoviensem*, k. 15-16.

⁵⁴ See: APS, *Opisanie parafii w Stryzowie ks. F. Kolendowicza*, pp. 5-10; *Varia I. Sprawy finansowo-gospodarcze (1773-1945)*, k. 3, 4, 7; AKMK, ref. APA 300, no card numbers. Cf. Ł. Jewuła, *Postanowienie dla paktów krów w dobrach kapitulnych z 1828 roku jako źródło do badania historii wsi i dochodowości kościelnych majątków w Galicji*, źródło: <http://galicja-ur.e-kei.pl/p1/index.php/pol/Informacje/Konferencje/Postanowienie-dla-paktow-krow-w-dobrach-kapitulnych-z-1828-roku-jako-zrodlo-do-badania-historii-wsi-i-dochodowosci-koscielnych-majatkow-w-Galicji> [accessed on: 15 August 2022].

After Jan and Barbara Paszkowski, their daughter Teresa and her husband – subprefect of Żywiec Stanisław Biegański – became the owners of Dąbrówka and part of Ostałówka, as well as ardent continuators of the Marian cult.⁵⁵ Already after 1664, Biegański was recorded as a heir of both villages, equal in his generosity to his in-laws. And also at his wife's death he donated the Bernardines of Kalwaria horses and a precious robe which he recommended to be used as a decoration of the altar. He also donated in his will of 11 August 1668 a golden jewel with precious stones of total value of 2,000 Polish zlotys for the altar of the Mother of God in Kalwaria. He ordered masses for his soul and that of his late wife, for which he paid 1,000 zloty. In addition, he gave 300 zlotys to the trustee of the monastery, 300 zlotys for alms and 300 zlotys to arrange a funeral for himself.⁵⁶ Stanisław did not forget about churches in Kalwaria, Żywiec and Stryszów, which he knew very well.⁵⁷ Already after his death, the executors of his will, that is subprefects of Oświęcim Piotr Brodecki, Franciszek Paszkowski and Jan Boczowski, donated to the Parish priest of Żywiec Fr. Mikołaj Foltyński a legacy for the Żywiec church and 50 zlotys. The priest subsequently gave this sum of money to the hospital in Żywiec as a *wiederkauf* (redemption rent). As part of the bond, he instructed “every priest of the Rosary to celebrate mass every ember day for the souls of the deceased dying in this hospital in Żywiec”.⁵⁸

Stanisław and Teresa Biegański were one of the first members of new devotional fraternities established in the 1660s at the foot of the Chełm mountain. They also joined the Confraternity of the Holy Scapular in Zembrzyce in 1666, about which Stanisław Biegański wrote in his will. It is exactly because of this act that Franciszek

⁵⁵ In 1660, King John Casimir acquitted Stanisław Biegański from the mass mobilization in return for guarding the castle in Żywiec, see: *Andrzeja Komonieckiego Dziejopis Żywiecki*, vol. 1, ed. S. S z c z o t k a, Żywiec 1937, p. 38.

⁵⁶ See: H. E. W y c z a w s k i, *Kalwaria Zebrzydowska...*, p. 431.

⁵⁷ The will of late Stanisław Biegański was approved in the Vicariate and General Office in Krakow on 20 February 1669, AKMK, *Acta actorum institutionum, erectionum, provisionum, resignatorum, fundationum, inscriptionum, obligationum, testamentorum, protestationum, constitutionum procuratorum quam definitivarum ac aliarum rerum coram iudicio... Nicolai Oborski...*, ref. AOff 146, k. 100v-101.

⁵⁸ *Andrzeja Komonieckiego Dziejopis Żywiecki*, pp. 38, 235.

Paszkowski bequeathed on his landed estate in Dąbrówka 500 Polish zlotys for the confraternity in Zembrzyce. This was the legacy done as a remuneration for praying for the soul of the testator and his wife during the meetings of the confraternity by its promotor.⁵⁹ The Biegański family also appeared on the first pages of the book of the members of the Archconfraternity of our Lady of Consolation established in 1667. On 16 May 1670 at the castle in Oświęcim Franciszek Paszkowski, having the land right to Dąbrówka, made a record on his estate for the Archconfraternity in Stryszów. Biegański donated 500 Polish zlotys for the needs of the community from Stryszów, which after the foundation of the archconfraternity by the Miczowski family were one of the first beneficiaries of the *Confraternitas Cincturatorum*.⁶⁰ In return for this capital, the parish priest of Stryszów was obliged to celebrate twelve masses for the founders each year, with Franciszek Paszkowski asking for funeral and fraternal masses for him and his deceased relatives. The Biegański family also asked for sung fraternal masses in honour of Our Lady of Consolation and for their souls to be remembered from the pulpit, encouraging other brothers and sisters to pray for the peace of souls of the owners of Dąbrówka and Ostałówka.⁶¹

The Biegańskis' funds often changed their place. Although, the above rent was paid by a next owner of Dąbrówka and part of Ostałówka, Jakub Reynekier, burgher, town councillor and Doctor of Medicine, on 19 May 1692 at the Krakow castle at the request of Fr. Mikołaj of Brzezine Rusockie, patrician Reynekier paid his last rent to Fr. Aleksander Piotrowski and liquidated the above record at the manor house in Dąbrówka. The Płock canon Mikołaj Rusocki, as the owner of Tomice, transferred the amount of 1,000 Polish zlotys paid by Reynekier and bequeathed it to the Tomice estate, obliging his successor Andrzej de Bibierstein Starowiejski to paying in perpetuity

⁵⁹ *Wiadomość o parafiach mucharskiej, zembrzyckiej i suskiej napisane przez proboszcza zembrzyckiego ks. Stanisława Heumanna 1898-1900*, ed. T. Wojtanek, Zembrzyce 2018, pp. 26-27.

⁶⁰ APS, *Spis wszystkich obligacyi*, k. 5; *Conspectus*, k. 3, 5; *Opisanie parafii w Stryszowie ks. F. Kolendowicza*, p. 26; AKMK, ref. AV Cap 50, k. 10.

⁶¹ See, e.g. ANKr., KGO, *Relationes (copiae) XVI-XVII wiek*, ref. 29/6/0/1/41, pp. 1213-1215; APS, *Opisanie parafii w Stryszowie ks. F. Kolendowicza*, p. 26.

70 zlotys as an annual rent to the parish priest of Stryszów.⁶² Such a state of affairs did not last long, since already on 14 July 1700 in Krakow Fathers Rusocki and Starowiejski deleted the entire record, giving 1,000 zlotys to Andrzej Piszczowski, who bequeathed the above sum to Piszczowice village.⁶³ After 1772, during coin reduction the above rent was lowered to 35 zlotys, next based on the imperial edict, the parish priest received 50 zlotys. In exchange, in 1783, the parish priest in Stryszów celebrated twelve masses and prayed for the souls of the founders on Sundays and feasts.⁶⁴ On 12 March 1784 the record was registered in Lviv in the imperial and royal tax office.⁶⁵

The owners of the manor in Dąbrówka were also worshippers of Our Lady of Sorrows. This is evidenced by the chapel with a statue of the Pieta, preserved within the former Nadedworze, which was built in the 1660s. Unfortunately, apart from this and the preserved statue of St Onufry (renovated in 1681) at the Chełm mountain, no older examples of the wayside prayer route have survived.⁶⁶ The erection of such a type of individual devotion monuments had very diversified character. Chapels marked the boundaries of the village, protected against loss or floods and commemorated those who died (e.g. of the plague).

⁶² ANKr., KGK, *Inscriptiones 1692*, ref. 29/5/0/1/328, pp. 1950-1956; APS, *Fundationes parochiae Stryszów. XVIII wiek*, k. 8.

⁶³ ANKr., KGK, *Inscriptiones 1700*, ref. 29/5/0/1/339, pp. 2242-2250; APS, *Liber documentorum copiatorum Ecclesiae Stryszoviensis*, pp. 17-19; *Fascykuł kopii wszystkich znanych Kolendowiczowi spraw zw. z przeszłością parafii Stryszów*, pp. 513-522; AKMK, ref. AV 23, p. 636.

⁶⁴ On 1 September 1864 a letter of pledge was bought from this foundation – „Wylosowano i kupiono obligację nr 9983”, see: APS, *Varia I. Sprawy finansowo-gospodarcze (1773-1945)*, k. 7, 11; *Opisanie parafii w Stryszowie ks. F. Kolendowicza*, pp. 7, 26.

⁶⁵ APS, *Liber documentorum copiatorum Ecclesiae Stryszoviensis*, p. 19. From 1 January 1811 the parish was entitled to 10 gulden from this bond, which he acknowledged and confirmed on 14 October 1810 with his signet ring with the initials of “WH” Fr. Wojciech Harbuciński, see: APS, *Fundationes parochiae Stryszów. XVIII wiek*, k. 89.

⁶⁶ The first chapel of St Onufry is mentioned in 1564, but it was formally erected in 1681, when a new pillar with a wide cornice was made, leaving only the statue. The Dąbrówka pieta, on the other hand, was restored in 1870. It is easy to see here that statues, crosses and wayside and border chapels were replaced from time to time with the new ones, obliterating their original appearance.

Il. 1. Pietà Chapel in Dąbrówka, as of 2021
(the author's photo)

Immersed in the Bernardine spirituality, founders Jan Paszkowski or Stanisław Biegański, being worshippers of Our Lady of Sorrows, ordered to engrave the following inscription at the plinth: “Is there greater than my sorrow/ when I see the Wounds of my son/ Oh Mother of God full of sorrow intercede [for me/ for us]”.⁶⁷ This quote was a fragment of a hymn sung during vespers of “the Hours of Our Lady of Sorrows”.⁶⁸ The chapel was probably an encouragement for the faithful to pray for the souls of those who lost their fight with the plague. At the same time, it soon became a Dąbrówka monument, which was not accidentally renovated in 1870, thanks to which it survived until today. As a result of the works conducted, it completely lost its original character. The figure of the Mother of God holding a dead body of her son and a fragment of the inscription are the most original parts of the chapel.

Since the Biegański family had no offspring, a relative of Teresa (most probably her cousin) – land writer of Zator Franciszek Paszkowski (†c. 1673) – became the owner of the estate in Dąbrówka and Ostalówka in 1669.⁶⁹ On behalf of Paszkowski, the authority over the land property in Dąbrówka was held by tenants.⁷⁰ On 28 April 1675 this was Albert Zdziański, who explicated the case of overdue *meszne* (tax paid for celebrating masses) and rent from the Biegański

---

⁶⁷ The part of the pedestal is engraved with the following inscription: „Czy jest wieksa boleśc jak boleść moja/ Gdy widzę Rany syna swojego/ O Matko Boska... bolesci/ przyczyni sie... odnowie... odnowien... 18P70”.

⁶⁸ Cf. E. H. W y c z a w s k i, *Kalwaria Zebrzydowska*, pp. 228, 431.

⁶⁹ In the record of 1664 Jan and Barbara Paszkowski clearly stated that their successors were Stanisław and Teresa Biegański, hence it is impossible that Franciszek was their son. It is more probable that he was the son of Stanisław, who was present at drawing up the legate and who was obliged to assure the permanence of this note for the Church in Stryków. “Datum et scriptum hoc legatum in praedio bonorum villae Dąbroviae. Die decima tertia mensis Februarii Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Sexagesimo Quarto. Stanisław z Brzezia Paszkowski, Barbara Paszkowska z Sosnowic manu propria. Loca duorum sigillorum oryginalne vero praemiserti scripti idem offerens illico ab Officio praesenti recepit”, see: AKMK, ref. APA 300, no card numbers; *Urzednicy województwa krakowskiego XVI-XVIII wieku. Spisy*, by S. Cynarski, A. Falniowska-Gradowska, ed. A. Gąsiorowski, Kórnik 1990, No. 688.

⁷⁰ In the poll tax in 1673 we see that “no Lord lived” in Dąbrówka, see: ANKr., *Rejestry pogłównego generalnego woj. krakowskiego i poznańskiego 1662-1676*, ref. 1/7/0/3/68, p. 1105.

foundation from Dąbrówka.⁷¹ After him, the village was owned by Dominik Paszkowski, who in around 1675 sold it to the medical doctor and Krakow town councillor Jakub Reynekier,⁷² who was its owner until c. 1692, since on 19 May of that year at the request of Fr. Mikołaj of Brzezie Rusockie, patrician Reynekier paid rent of 500 zlotys from the Biegański foundation for the last time. Next, he liquidated the above record at the manor house in Dąbrówka and the money was bequeathed to the estate of the Rusocki family in Tomice.⁷³ We possess no information when and on what conditions villages of Dąbrówka and Ostałówka were sold by Paszkowski to Reynekier.⁷⁴ It is without any doubt, though, that he was one of the first Krakow burghers who acted as the owner of the village at the Chełm mountain until the mid-18th century. It is also worth mentioning that the burgher Adam Toryani was the leader of the nearby Zakrzów tenure in the 1730s, while Dominik Ignacy Bittner of Krakow, who lived at the manor in Dąbrówka, was a doctor of Aleksander Wilkoński, son of Michał.⁷⁵

Reynekier did not stay too often at the manor in Dąbrówka, therefore Mikołaj Kortynio, husband of Zofia, was his tenant in the

---

⁷¹ AKMK, *Acta actorum, erectionum, institutionum R.D. Nicolai Oborski episcopi Laodicensis, scholastici, vicarii et officialis generalis Cracoviensis gestarum a 3 I 1675-4 XII 1675*, ref. AOff 152, k. 265-266.

⁷² In that year Reynekier already settled the outstanding debt of the estate at the municipal court in Oświęcim, which is probably why a certain Mr Dembiński was wrongly recorded as the owner of Dąbrówka in the poll tax registry, see: ANKr., KGO, *Relationes (copiae) XVI-XVIII wiek*, ref. 29/6/0/1/42, pp. 51-53; The National Museum in Krakow. The Princes Czartoryski Library, The Łoyka Collection, *Skarb*, vol. 1: *Regestr pogłównego powincyi malopolskiej 1676*, ref. 1099 IV Ms., p. 122; S. Heumann, *Wiadomość o parafii Zembrzyce*, Kraków 1898, pp. 50-52; Z. Noga, *Urzednicy miejscy Krakowa*, part 2: 1500-1794, Kraków 2009, pp. 99-122, 295; *Poczet sołtysów, wójtów, burmistrzów i prezydentów Miasta Krakowa: 1228-2010*, ed. B. Kasprzyk, Kraków 2010, pp. 83, 639; A. Wybranowski, *Ongi w dworach i dworkach szlacheckich*, p. 110.

⁷³ Cf. T. Lenczewski, *Russoccy herbu Zadora. Zarys monografii rodu*, Warszawa 2005.

⁷⁴ A. Wybranowski, *Ongi w dworach i dworkach szlacheckich*, p. 110.

⁷⁵ APS, *Liber Baptisatorum (1722-1751) et Metrica Matrimonialis (1719-1771)*, p. 85; M. Ziemiński, *Losy Adama Toryaniego (po 6 marca 1701-1756/57), syna rajcy krakowskiego Franciszka Toryaniego, w świetle jego testamentu i pośmiertnego inwentarza*, „Krakowski Rocznik Archiwalny”, vol. 23 (2017), pp. 11-44.

years 1677-1678. The connections of the Dąbrówka tenants with the burghers of Krakow can be confirmed, for example, by the fact that Zofia was the godmother of the Krakow burgher Brygida Królikówna.⁷⁶ During the last years of the ownership of the Paszkowski family and then Reynekier, there was a noble mill, as well as the leased one (“the purchased”) in Dąbrówka, however, we know nothing more about them. In the 1690s, there was a case at the municipal court in Oświęcim between the owner of Dąbrówka and Łękawica over a fugitive miller, now unknown by name. Tomasz, a miller from Skawce, testified that the fugitive’s grandfather came from Koziniec. Already the defendant’s father had fled from Dąbrówka to Stryżów, without the master’s permission, where he found work in a “purchased” mill.

“Then Mr Paszkowski from Dąbrówka received it from the Stryżów heir, I don’t remember his name. His father was on the mill in Dąbrówka, then his father left for Stryżów, bought the mill from the father of his mistress; and the miller, whose claim we hear now, was born in Dąbrówka. His father then was in Dąbrówka, and he served in different places then (...) in Skawce, he built his own mill in Dąbrówka and stayed there a few years. But the miller [from Zakrzów] approached him, but Mr Reinekier, heir of Dąbrówka, told him: «Live here, if you want»”.⁷⁷

The estate in Dąbrówka was bought most probably in c. 1692 by Michał Wilkoński, whose family was in charge of nearby Stryżów from c. 1684.⁷⁸ He participated in the relief of Vienna.⁷⁹ It can be assumed that while fighting under the Ruthenian voivode, Michał Wilkoński

⁷⁶ See: ANKr., KGO, *Relationes (copiae) XVI-XVIII wiek*, ref. 29/6/0/1/42, pp. 51-53; KGO, *Relationes (copiae) XVI-XVII wiek*, ref. 29/6/0/1/41, pp. 1165-1169; M. Ziemiński, *Testamenty krakowskiej rodziny Królików z XVII wieku*, „Krakowski Rocznik Archiwalny”, vol. 26 (2020), p. 21.

⁷⁷ ANKr., KGO, *Relationes (copiae) XVI-XVIII wiek*, ref. 29/6/0/1/42, p. 795.

⁷⁸ See: ANKr., KGO, *Relationes (copiae) XVI-XVIII wiek*, ref. 29/6/0/1/42, p. 795. S. Żeliwski, *Historia parafii Stryżów Archidiecezji Krakowskiej*, ms. in APS, pp. 1-2; S. Temberski, *Roczniki 1647-1655*, ed. W. Czermak, vol. XVI, Kraków 1957, p. 349.

⁷⁹ B. Twardowski, *Spis Rycerstwa Polskiego walczącego z Janem III pod Wiedniem oraz Szyk Bojowy Wojsk Polskich i sprzymierzonych dnia 12 Września 1683 r. Na pamiątkę dwóchsetnej rocznicy obchodu zwycięstwa pod Wiedniem wydał B. T. z portretem Króla Jana, tablicą szyku bojowego, tablicą herbów rycerstwa i planem bitwy Wiedeńskiej*, Poznań 1883, p. 23.

maintained good relations with the Krakow town councillor Jakub Reynekier, with whom he later witnessed marriages celebrated in Krakow. On 28 November 1697, they were witnesses of the marriage of Franciszek Budziszowski with Małgorzata Laskowicówna in St Mary's Church in Krakow.⁸⁰ For his participation in the relief of Vienna, Michał was appointed master of the pantry (*stolnik*) of Podolia on 12 September 1683.⁸¹ The Wilkoński family remained the owners of Dąbrówka until the end of the 18th century, since between 1799 and 1807 Józef Kalasanty Gorczyński bought this estate from Józef Wilkoński.⁸² Ostałówka together with Zagórze passed into the hands of Jacenty Przerębski in 1699, the owner of nearby Łękawica.⁸³

Conclusion

Throughout the 17th century (apart from one exception) representatives of the middle gentry, mainly property owners and clerks of the Duchy of Zator, were the owners of the estate in Dąbrówka and Ostałówka. What undoubtedly distinguished them in the context of the 18th-century owners was a practice of numerous and generous legacies caused by Counter-Reformation, epidemic of pestilence spreading once in a while and the Marian cult established in Stryszów by the Archconfraternity of our Lady of Consolation. The successors of the Strzała and Paszkowski family were no longer willing to make similar bequests and pious foundations. They rather limited themselves to confirm and pay the existing *wiederkaufs*. Towards the end of the 17th century, it even came to the point when

---

⁸⁰ *Metryki kościoła mariackiego i katedry na Wawelu w Krakowie*, by J. Syganski, Lwów 1912, p. 31.

⁸¹ He was master of the pantry of Podolia from 12 September 1683 to 12 June 1700, see: *Urzednicy województwa podolskiego XV-XVIII wieku. Spisy*, by K. Przyboś, vol. CCCXXVIII, ed. K. Baczowski, Kraków 1994, No. 562; K. Niesiecki, *Korona Polska przy złotej wolności starożytnymi wszystkimi katedr, prowincji i rycerstwa klejnotami...*, vol. IV, Lwów 1743, p. 537.

⁸² In the registry of 1799, Józef Wilkoński was mentioned as the owner of Dąbrówka; while in 1807 the Stryszów dominium, which belonged to the Gorczyński family, already included Stryszów and Dąbrówka, together with part of Ostałówka. The author of this article therefore erroneously identified the last owner of Dąbrówka from the Wilkoński family as Zofia, cf. ANKr., *Teki Antoniego Schneidra*, ref. 29/684/0/1/1829, k. 10, 29; M. Płonka, *Dwór w Dąbrówce...*, p. 218.

⁸³ ANKr., KGO, *Relationes (copiae) XVI-XVIII wiek*, ref. 29/6/0/1/42, p. 1078-1079.

Michał Wilkoński began to undermine the pious legates and privileges of the Stryżów church, and even encouraged peasants (including those from Dąbrówka) to reduce the amount of *meszna* given to the parish priest. With reference to his attitude, we shall emphasise even more the involvement of Jan and Barbara Paszkowski or Stanisław and Teresa Biegański in the parish life of the local churches and orders. Entirely different were also the relations of the Paszkowski family and Wilkoński with the subjects, the evidence of which is careful policy of Michał Wilkoński towards peasants after peasants' revolts in the Lanckorona starosty.⁸⁴ This article is merely an attempt to undertake further studies into the history of the Beskidian village of Dąbrówka and its hamlet Ostałówka.

---

⁸⁴ A. Przybóś, *Powstanie chłopskie w starostwie lanckorońskim i nowotarskim w r. 1670*, Kraków 1953.

APPENDIX⁸⁵

[Dąbrówka] 13 II 1664

Fundacja krów żelaznych w ramach legatu pobożnego na rzecz parafii w Stryszowie.

Oryginał: brak.

Kopia: Odpis z księgi grodzkiej oświęcimskiej z 1684 r., potwierdzony w 1781 r., AKMK, sygn. APA 300, brak nr kart.

Wzmianki: APS, *Liber documentorum copiatorum Ecclesiae Stryzoviensis*, sygn. II.2.3, s. 53-54.

Jan z Brzezia i Barbara ze Sosnowic Paszkowscy małżonkowie zeznajemy tym pisaniem naszym, rękami naszymi podpisanym i pieczęciami naszymi zapieczętowanym, a do rąk Wielebnemu Jegomości Księdzu Chryzostomowi Górskiemu Plebanowi na ten czas stryszowskiemu danym, żeśmy dali, darowali Kościołowi na pamiątkę świętego Mikołaja Biskupa, Patrona naszego w Stryszowie położonemu, a to tak po zmarłych powietrzem poddanych we wsi Dąbrówce w roku przeszłym naszych, a na nas jako Panów Dziedzicznych ich przypadłych, jako i u różnych Poddanych naszych za nasze własne pieniądze kupnych krów w liczbie ośm, któreśmy krowy przy bytności wzyż mianowanego Jegomości Księdza Plebana Kościelnemu na ten czas będącemu stryszowskiemu, prawowitemu Stanisławowi Smągłowi zdali i z rąk naszych oddali, które to krowy z rąk swoich tenże pomieniony Kościelny przy bytności naszej i Jegomości Księdza Plebana wziął na czynsz doroczny w tejsze wsi Dąbrówce i Ostałówce poddanym na ten czas już Jegomości Panu Stanisławowi Biegańskiemu i małżonce jego, a córce naszej w prawo dziedziczne przez nas zeznających oddanym mianowicie pracowitemu Grzegorzowi Szczepusiowi – synowi niegdy pracowitego Szczepana Szczepusia kmieciowi w Dąbrówce dobrze osiadłemu na roli Klimkowiczowej siedzącemu krów dwie w liczbie, zdrowe, rosłe, młode, do pożytku godne, każda waloru swego na ten

---

⁸⁵ The notation by Janusz Tandecki and Krzysztof Kopinski was used when preparing this edition, *Edytorstwo źródeł historycznych*, Warszawa 2014; *Instrukcja wydawnicza dla źródeł historycznych od XVI w. do poł. XIX w.*, ed. K. Lepszy, Warszawa 1953 *Słownik staropolski*, vol. 1-11, 1953-2002.

czas mająca złotych 15, a to po zmarłym powietrzem Marcynie Goździku zagrodniku dąbrowskim. Item pracowitemu Łukaszowi Stankowiczowi w Ostałowy kmieciowi dobrze osiadłemu na roli od lasa ostatniej łękawskiego⁸⁶ mieszkającemu krów w liczbie dwie, a to po zmarłej Małgorzacie Stankównie dziewce, także każda waloru mająca złotych piętnaście. Item pracowitemu Janowi Tomowiczowi knapowi⁸⁷ w Dąbrówce zagrodnikowi krowę jedną, po Nieboszczyku Grzegorzku Klimkowiczu kmieciu zmarłym w Ostałowej dobrze osiadłemu w Ostałowej także waloru złotych piętnaście. Item opatrzmemu Marcinowi Nowackowi woźnemu i kmieciowi dobrze osiadłemu w Ostałowej na roli Wyparłowskiej mieszkającemu krów dwie, jedną kupną za nasze pieniądze własne u Jurowej Goździcki wdowy, a drugą krowę po zmarłej pracowitej Reginie Szpotoronce we dworze dąbrowskim powietrzem zmarłej, za którą pominiętej Jurowy dałem złotych piętnaście, a ta druga po Szpotoronce dziewce tegoż też jest waloru złotych piętnaście. Item Matysowi Małowiczowi kmieciowi w Dąbrówce dobrze osiadłemu na roli Nędzowskiej mieszkającemu krowę jedną w pewnym długu, to jest we złotych piętnastu nam od niego daną, od których to krów ciż wzwyż mianowani każdy z osobna najmniej od najętej sobie krowy czynszu rocznego od każdej w każdym roku na dzień i święto świętego Marcina po złotemu jednemu i groszy sześć do rąk pracowitego Kościelnego stryszowskiego teraz będącego i na potym po zejściu jego inszym kościelnym po sobie następującym oddawać w dobrych pieniądzach powinni będą. A że taki czynsz mały od tych krów naznacza się lubo to lata droższe, a to dlatego, że uchowaj Boże przypadku jakiego na którą krowę, z tych krów tedy Kościół już na tym szwankować nie będzie, ale w całości u każdego najemnika i u potomków ich zostawać, a nie ginąc takowa krowa będzie. Za których to wzwyż najemników mianowanych wszystkich, którzy najęli te krowy w liczbie ośm i za same wszystkie, którzy przy bytności tak nas zeznających jako i przy bytności Jegomości Pana Stanisława Biegańskiego już na ten czas Dziedzica wsi dąbrowskiej i ostałowskiej, także przy bytności Jegomości Księdza Plebana stryszowskiego i pracowitego wzwyż mianowanego Kościelnego

---

⁸⁶ Lasu leżącego od strony wsi Łękawica.

⁸⁷ Tkacz, sukiennik.

wszystka Gromada tak dąbrowska, jako i ostałowska nemine excepto quotquot sunt nunc et in posterum erunt ręczą i przyrzekają, że te krowy u tych wzwyż mianowanych najemników w całości swojej Kościołowi stryszowskiemu zostawać będą i jako quotannis⁸⁸ czynsz wzwyż wyrażony i naznaczony od nas do rąk Kościelnego stryszowskiego oddawać będą, submitując⁸⁹ się jeszcze i te Gromady, że tego przestrzegać będą, że ten Kościół stryszowski w tych krowach szwanku żadnego mieć nie będzie, a na ostatek poddając się i pod to, i z Sukcesorami swemi iż, czego Boże uchowaj, gdyby która krowa z tych ośmiu krów jakimkolwiek sposobem zginęła, albo który najemnik zubożał, albo jako się to trafia uciekł i jaką krowę kościelną wziął, żeby jej dostać Gromada nie mogła, wtedy też Gromady takową krowę zgubioną na miejsce jej inszą za swoje pieniądze złożywszy się na nią kupią i z potomkami swojemi submitują i obowiązują się, którą to krowę kupną na miejsce zgubionej najać człowiekowi dobremu, co by u niego nie zginęła, a czynsz od niej oddawany był do rąk Kościelnego stryszowskiego póki Kościół kościołem stać będzie, żeby ta intrata od tych krów ośmiu nigdy dorocznie nie zginęła powinni będą, czego przez miłość Pana Odkupiciela naszego jako Owieczki miłujące Owczarnię swoją to jest Kościół świętego Mikołaja Patrona naszego i Synowie prawdziwej i dobrej Wiary Świętej Rzymskiej Katolickiej pilnować, przestrzegać i tych krów ośmiu patronami obowiązują się. Którego tedy jeszcze od ośmiu krów tych najętych rachując od każdej po złotemu jednemu i groszy sześć, czyni summa złotych dziewięć i groszy osiemnaście, upatrując tedy i uważając, co by za te pieniądze i czynsz ten doroczny na cześć i chwałę Panu Bogu w Trójcy Świętej Jedytnemu i na ozdobę Kościołowi świętego Mikołaja Patrona naszego i tej wszystkiej Gromady dąbrowskiej dedykowanego sprawić, uważamy że nie może być nic potrzebniejszego i pożyteczniejszego jako Dusze zmarłych ludzi ratować Ofiarami Świętymi i kościół ten Świętego Mikołaja dachem pokrywać, aby ten Dom Pański przez nieopatrzność nie upadł, ale długo wiecznie stał na swym postawionym miejscu, i żeby jakiej ruiny i skazy nie odnosił, czego się siła trafia i często i gęsto na oko widzimy, gdy Dom Pański pokrycia swego nie ma, zwykł więc aż do

---

⁸⁸ Corocznie.

⁸⁹ Przedstawiając, oferując.

fundamentu upadać i ruinę odnosić. Przeto tedy naznaczamy aby z tego czynszu dorocznego za trzy złote i groszy osiemnaście w każdym roku gontów i gwoździ, ile te trzy złote osiemnaście groszy wystarczyć mogą Kościelny za wiadomością Jegomości Księdza Plebana stryszowskiego jako pierwszego Dyrektora Domu tego Świętego kupił i takową materią na miejscu dobrym chował, że gdy potrzeba przypadnie albo wiatry dachy poruszają, albo in parte⁹⁰ oberwą, aby temi gontami nieodwłocznie⁹¹ takowe dachy od wiatrów napsowane ratować zaraz i one oprawić, ażeby ten Dom Pański żadnej w ścianach kościelnych przez zły dach nie odnosił skazitelnosci. A co się tyczy, jakośmy wyżej nadmienili, Dusze zmarłych ratować, tak tedy naznaczamy z tego czynszu złotych sześć na cztery Msze, po półtora złotego na Mszę jedne, które się mają tak odprawować, to jest na każde Suche Dni w piątek, jeżeli może być z procesją tym lepiej, śpiewać Hymn Dies irae, dies illa dies illa, Psalmy Miserere mei, Deus et Salve Regina, a za to od Kościelnego Jegomości Księdza Plebana niech weźmie złoty jeden groszy piętnaście na każdą Mszę, inkludując⁹² w to co szkolnego według woli Jegomości Księdza Plebana upraszając, aby Dusza Rodziców naszych i poddanych na ten czas naszych i przedtem będących zmarłych w tych ofiarach świętych nie przepominać⁹³, co wszystko Jegomości Księdzu Plebanowi terażniejszemu i inszym po sobie następującym jako Gospodarzowi Domu tego świętego miłującemu Go poruczamy, upraszając przez miłość Ukrzyżowanego, aby to to nasze małe legatum mieli in suo patrocinio, żeby się na co inszego ten czynsz nie obracał, tylko na to jakośmy wzywać naznaczyli, a nas przed Panem Bogiem w tym Domu Świętym nie zapominał tak za żywota jako i po śmierci, i sukcesorów naszych po sobie następujących. Na co dla utwierdzenia i pamięci to nasze pismo dajemy, prosząc Pana i Stwórcę naszego, aby to małe i liche według możności naszej legatum Kościołowi temu świętemu przez nas ofiarowane przyjąć jako Pan łaskawy, miłosierny za wdzięczne raczył. Ciebie Przenaświętsza Bogarodzico o przyczynę do Syna Twego Najmilszego, a o odpuszczenie grzechów naszych

---

⁹⁰ Po części.

⁹¹ Niezwłocznie.

⁹² Włączając, wliczając.

⁹³ Wypominać.

i dostąpienie Królestwa Jego Świętego prosimy. Czego dopomóż⁹⁴ nam święty Mikołaju Patronie nasz Kościelny. Amen. Datum et scriptum hoc legatum in praedio bonorum villae Dąbroviae. Die decima tertia mensis Februarii Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Sexagesimo Quarto. Stanisław z Brzezia Paszkowski, Barbara Paszkowska z Sosnowic manu propria. Loca duorum sigillorum oryginalne vero praemiserti scripti idem offerens illico ab Officio praesenti recepit.

Actum in Castro Osvecimensi feria quarta ante Festum Exaltationis Sanctae Crucis proxima Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Octuagesimo Quarto.

BIBLIOGRAPHY

Manuscript Sources

The National Archives in Krakow

Księgi grodzkie krakowskie, *Inscriptiones, relationes, decreta officii 1571*, ref. 29/5/0/1/103.

Księgi grodzkie krakowskie. Relationes 1767, ref. 29/5/0/2/872.

Księgi grodzkie krakowskie, Inscriptiones 1692, ref. 29/5/0/1/328.

Księgi grodzkie krakowskie. Inscriptiones 1700, ref. 29/5/0/1/339.

Księgi ziemskie zatorskie, *Inscriptiones (inducta) 1577-1585*, ref. 29/2/0/2/6.

Księgi ziemskie zatorskie, *Decreta 1601-1603*, ref. 29/2/0/4/21.

Księgi ziemskie zatorskie, *Decreta 1608-1610*, ref. 29/2/0/4/23.

The Central Archives of Historical Records in Warsaw

Archiwum Skarbu Koronnego, *Rejestr poborowy woj. krakowskiego 1576*, ref. 1/7/0/3/114.

Archiwum Skarbu Koronnego, *Rejestr poborowy woj. krakowskiego 1581*, ref. 1/7/0/3/121.

Archiwum Skarbu Koronnego, *Rejestr poborowy powiatu śląskiego 1589*, ref. 1/7/0/3/128.

Archiwum Skarbu Koronnego, *Rekognicjarz poborowy powiatu śląskiego 1609*, ref. 1/7/0/6/48.

---

⁹⁴ W innych zapisach występuje: domódź.

Archiwum Skarbu Koronnego, *Rejestry pogłównego generalnego woj. krakowskiego i poznańskiego 1662-1676*, ref. 1/7/0/3/68.

Archiwum Skarbu Koronnego, *Rejestry pogłównego generalnego woj. krakowskiego i poznańskiego 1662-1676*, ref. 1/7/0/3/68.

The University Library in Toruń

Rejestry podatkowe powiatu śląskiego (księstw oświęcimskiego i zatorskiego) z lat 1629, 1684, 1690 i 1699, ref. Ms. 261/IV.

The Archives of the Metropolitan Curia in Krakow

Acta actorum institutionum, erectionum, provisionum, resignationum, fundationum, inscriptionum, obligationum, testamentorum, protestationum, constitutionum procuratorum quam definitivarum ac aliarum rerum coram iudicio... Nicolai Oborski..., ref. AOff 146.

Teczka Parafii Stryszów, ref. APA 300, no cards numbers.

Visitatio quindecim decanatum, nempe: Skavinensis, Zathoriensis, Novi Montis, Skalensis, Wrocimoviensis, Adreoviensis, Kijensis, Paczanoviensis, Oswiecimensis, Żywiecensis, Witoviensis, Skoliensis, Opatovecensis, Wielicensis et Plesnensis a Peril. et R.D. Nicolao Oborski, episcopo Laodicensis, suffraganeo, archidiacono, vicario in spiritualibus generali Cracoviensi in annis 1663-1665 expedita, ref. AV 8.

Visitatio externa decanatus Zatoriensis a. D. 1670 in mense Aprili, ref. AV Cap 50.

Actus visitationis externae ecclesiarum decanatus Zatoriensis expeditae mense Augusto a. D. 1679 per. R. D. Andream Pęgowski, archidiaconum Cracoviensem, ref. AV Cap 54.

The Archives of the Bernardine Province

Historia Calvariae..., ref. IV-a-1.

The Parish Archives in Stryszów

Fascykuł kopii wszystkich znanych Kolendowiczowi spraw zw. z przeszłością parafii Stryszów.

Fascykuł z dokumentami w sprawie sporów między księdzem Aleksandrem Piotrowskim i Michałem Wilkońskim, ref. II.2.5.

Fundationes parochiae Stryszów. XVIII wiek, k. 8.

Liber Baptisatorum (1722-1751) et Metrica Matrimonialis (1719-1771).

Liber documentorum copiatorum Ecclesiae Stryszoviensis, ref. II.2.3.

Liber omnium parochorum, administratorum, cooperatum parochiae Stryszow, ref. II.4.9.

Opisanie parafii w Stryszowie ks. F. Kolendowicza.

Tabela fundacji i obligacji, 27 X 1783 r.

Varia I. Sprawy finansowo-gospodarcze (1773-1945), k. 11.

Żeliwski S., *Historia parafii Stryszów Archidiecezji Krakowskiej*, ms. in APS.

The National Museum in Krakow. The Princes Czartoryski Library

Zbiory Łoyki, *Skarb*, vol. 1: *Regestr pogłównego prowincyi małopolskiej 1676*, ref. 1099 IV Ms., p. 122

Printed Sources

- Andrzeja Komonieckiego Dziejopis Żywiecki*, vol. 1, ed. S. Szczotka, Żywiec 1937.
- Herbarz Polski Kaspra Niesieckiego*, vol. 7, Lipsk 1841.
- Heumann S., *Wiadomość o parafii Zembrzyce*, Kraków 1898.
- Metryki kościoła mariackiego i katedry na Wawelu w Krakowie*, by J. Sygański, Lwów 1912.
- Księga metrykalna kościoła pw. św. Michała Archanioła w Zebrzydowicach z lat 1628-1776*, by D. Kupisz, Warszawa 2021.
- Soudní knihy osvětmské a zátorské z r. 1440-1562*, by R. Raucher, Praga 1931.
- Uruski S., *Rodzina. Herbarz szlachty polskiej*, vol. 12, Warszawa 1916.
- Wiadomość o parafiach mucharskiej, zembrzyckiej i suskiej napisane przez proboszcza zembrzyckiego ks. Stanisława Heumanna 1898-1900*, ed. T. Wojtanek, Zembrzyce 2018.

The Press

„Dzwonek III Zakonu S. O. N. Franciszka Serafickiego”, Vol. 3, No. 2 (August 1887), pp. 55-57.

Literature

- Antos J., *Parafia Paszkówka. Materiały do historii parafii i wspomnienia*, Kraków 2021.
- Graff T., Wołyniec B., Wróbel E. E., *Mikołaj Zebrzydowski (1553-1620). Szkic biograficzny*, Kraków 2020.
- Graff T., *Najstarsze Bractwo Różańcowe w Wadowicach 1616-1822*, Kraków 2020.
- Ł. Jewuła, *Postanowienie dla paktów krów w dobrach kapitulnych z 1828 roku jako źródło do badania historii wsi i dochodowości kościelnych majątków w Galicji*, źródło: <http://galicja-ur.e-kei.pl/p1/index.php/pol/Informacje/Konferencje/Postanowienie-dla-paktow-krow-w-dobrach-kapitulnych-z-1828-rok-u-jako-zrodlo-do-badania-historii-wsi-i-dochodowosci-koscielnych-majatkow-w-Galicji> [accessed on: 15.08.2022].
- Kaniewska I., *Strzala Hieronim (ok. 1555-1620)*, [in:] *Polski Słownik Biograficzny*, vol. 44, Warszawa-Kraków 2006-2007, pp. 553-554.
- Kutrzeba M., *Spojrzenie na materialne i niematerialne przejawy duchowości w życiu codziennym ludności wsi okolic Białej w przestrzeni wieków*, [in:] *Małe miasta: duchowość kanoniczna*, ed. M. Zemło, Białystok 2020, pp. 435-445.

- Laszuk A., *Szlachta w województwie krakowskim w świetle rejestrów pogłównego z 1662 roku*, „Przegląd Historyczny”, Vol. 79 (1988), No. 3, 425-456.
- Lenczewski T., *Russoccy herbu Zadora. Zarys monografii rodu*, Warszawa 2005.
- Lenczowski F., *O kościołach i parafiach w Stryżowie i Zakrzowie*, „Nasza Przeszłość”, vol. 45 (1976), pp. 191-233.
- Lenczowski F., *Osadnictwo w regionie Mucharza i Lanckorony w XIV-XVIII wieku*, „Wierchy”, Vol. 38 (1968), pp. 197-201.
- Lubczyński M., *Szesnastowieczne testamenty szlachty krakowskiej*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, vol. 63 (2015), f. 4, pp. 611-622.
- Marzec A., *Marcówka*, [in:] *Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu*, part IV, f. 1, by W. Bukowski, J. Laberschek, Z. Leszczyńska-Skrętowa, A. Marzec, M. Wilamowski, M. Wolski, M. Zdanek, archaeological cooperation by S. Kołodziejcki, ed. W. Bukowski, Kraków 2006, pp. 122-123.
- Noga Z., *Urzędnicy miejscy Krakowa*, part 2: 1500–1794, Kraków 2009.
- Pielas J., *Rejestr pospolitego ruszenia księstw oświęcimskiego i zatorskiego z 18 października 1621 roku*, „Res Historica”, 42 (2016), pp. 353-377.
- Płonka M., *Dwór w Dąbrówce – przykład zabytku ocalonego wskutek budowy sztucznego zbiornika wodnego*, „Małopolska – Regiony – Regionalizmy – małe Ojczyzny”, No. 21 (2019), pp. 213-235.
- Poczet sołtysów, wójtów, burmistrzów i prezydentów Miasta Krakowa: 1228-2010*, ed. B. Kasprzyk, Kraków 2010.
- Posłowie ziemsy koronni 1493-1600*, ed. I. Kaniewska, Warszawa 2013.
- Przyboś A., *Powstanie chłopskie w starostwie lanckorońskim i nowotarskim w r. 1670*, Kraków 1953.
- Rajman J., *Pogranicze śląsko-małopolskie w średniowieczu*, Kraków 1998.
- Rejman A., Nowakowski A., *Szkoła w Dąbrówce na tle dziejów miejscowości (1911-2020). Przyczynek do historii gminy Stryżów*, Rzeszów 2022.
- Studnicki G., *Barwałd. Zarys dziejów*, Wadowice 1994.
- Szymańska I., *Podlaski fragment historii rodu Paszkowskich herbu Zadora*, „Juchnowieckie Szepty o Historii”, 3 (2018), pp. 47-57.
- Sikora F., *Dąbrówka*, [in:] *Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu*, part I, f. 1, by Zofia Leszczyńska-Skrętowa, Franciszek Sikora, Wrocław 1980, p. 522.
- Temberski S., *Roczniki 1647-1655*, ed. W. Czermak, vol. XVI, Kraków 1957, p. 349.
- Twardowski B., *Spis Rycerstwa Polskiego walczącego z Janem III. pod Wiedniem oraz Szyk Bojowy Wojsk Polskich i sprzymierzonych dnia 12 Września 1683 r. Na pamiątkę dwóchsetnej rocznicy obchodu zwycięstwa pod Wiedniem wydał B. T. z portretem Króla Jana, tablicą szyku bojowego, tablicą herbów rycerstwa i planem bitwy Wiedeńskiej*, Poznań 1883.

- Urban W., *Chłopi wobec reformacji w Małopolsce w drugiej połowie XVI wieku*, Kraków 1959.
- Urzednicy województwa krakowskiego XVI-XVIII wieku. Spisy*, by S. Cynarski, A. Falniowska-Gradowska, ed. A. Gąsiorowski, Kórnik 1990.
- Urzednicy województwa podolskiego XV-XVIII wieku. Spisy*, by K. Przyboś, vol. CCCXXVIII, ed. K. Baczkowski, Kraków 1994.
- Wybranowski A., *Ongi w dworach i dworkach szlacheckich*, Warszawa 1901.
- Wyczawski H. E., *Kalwaria Zebrzydowska. Historia klasztoru bernardynów i kalwaryjskich drózek*, edition 2, Kalwaria Zebrzydowska 2006.
- Ziemierski M., *Losy Adama Toryanego (po 6 marca 1701-1756/57), syna rajcy krakowskiego Franciszka Toryanego, w świetle jego testamentu i pośmiertnego inwentarza*, „Krakowski Rocznik Archiwalny”, vol. 23 (2017), pp. 11-44.
-

MIROSLAW PŁONKA – assistant in the Department of Modern History at the University of Pedagogy, art historian (graduate of IHS UJ) and teatrologist (Chair of Performing Arts at the Jagiellonian University), doctoral student in history at the Institute of History and Archival Studies at UP; secretary of the editorial board of "Rocznik Krakowski", author of the master's thesis entitled. "Finis theatri sacri? The influence of the liturgical reforms of the Council of Trent and the Second Vatican Council on the paratheatrical elements of the cultural heritage of the Catholic Church", for which he received a special award from the IRSA Foundation for Cultural Support; author of a monograph on the history of the parish of Stryszów.